

Tradicionalna 27. po redu, manifestacija

NEDELJA KVALITETA 2018

Aleksandar Starčević: Cilj nam je da srpske proizvode učinimo konkurentnijim...

Uprkos vremenskim neprilikama, Nedelja kvaliteta 2018. uspešno je održana i što se tiče autora i izloženih tema, i što se tiče učesnika iz zemlje i okruženja (Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije...).

Kao i svake godine do sada, sa Nedeljom kvaliteta počinje konkurs za Nacionalnu nagradu za poslovnu izvrsnost – Oskar kvaliteta 2018, koja će se ove godine povodom Svetskog dana kvaliteta u novembru mesecu dodeliti 24. put na na-

Tradicionalna, 27. po redu manifestacija Nedelja kvaliteta u Srbiji, održana je od 28. februara do 2. marta 2018. godine u Beogradu –Privredna komora Srbije. Fondacija za kulturu kvaliteta i izvrsnost – FQCE u saradnji sa PKS i uz podršku Ministarstva privrede – resornog ministarstva za kvalitet i bezbednost proizvoda, okupila je brojne autore i učesnike iz zemlje i okruženja na ovaj skup koji je otvorio pomoćnik ministra privrede *Aleksandar Starčević*. U ime domaćina – Privredne komore Srbije prisutnima se obratila *Gordana Todorović*, direktor Sektora za pružanje podrške u zastupanju i zaštiti interesa članica, a u ime FQCE *Vladimir Trajković*, predsednik Fondacije.

Gordana Todorović: danas se principi kvaliteta i poslovne izvrsnosti ugrađuju u sve sfere poslovanja...

cionalnom i peti put na regionalnom nivou. Pored dosadašnjih kategorija nagrade, od ove godine uvodi se nova kategorija: *Sektorska nagrada za poslovnu i organizacionu izvrsnost, za Sektor energetike*.

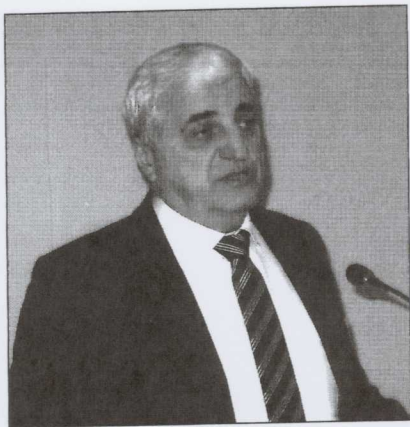
Poziv na konkurs prisutnima je uputio predsednik FQCE *Vladimir Trajković*, koji je u ime organizatora pozdravio skup.

PKS – AKTIVNI PROMOTER KVALITETA I NJEGOVIH VREDNOSTI

Gospođa *Gorgana Todorović* je, obraćajući se učesnicima Nedelje kvaliteta 2018, podsetila da je to – pored Foruma kvaliteta i poslovne izvrsnosti koji se održava u novembru povodom Svetskog dana kvaliteta, još jedan skup koji se već tradicionalno organizuje u sarad-

Radno predsedništvo na otvaranju Nedelje kvaliteta 2018: Vladimir Trajković, dr Miloš Jelić, Vladimir Simić i mr Dušan Stokić

Prof. dr Zoran Punoševac

Prof. dr Zdravko Krivokapić

Čedomir Belić

nji FQCE i PKS, uz podršku Ministarstva privrede Republike Srbije.

Naglašavajući da je krajnji cilj ovih okupljanja razmena znanja i poslovne prakse, unapređenje sopstvenih performansi i rezultata i doprinos održivom razvoju, gospođa *Tiodorović* je rekla da se danas principi kvaliteta i poslovne izvrsnosti ugrađuju u sve sfere poslovanja: industriju, usluge, poljoprivredu, zdravstvo, prosvetu sport... Danas se i u svetu i u Srbiji primenjuju novi modeli poslovanja, kroz lansiranje novih standarda, tehničkih propisa i smernica za proizvode, procese i sisteme koji podstiču kompanije na bolje upravljanje sopstvenim resursima, razvoj eko-inovativnih proizvoda i odgovornost da se doprinese održivom razvoju društva. Zajednički cilj je – održivo poslovanje u skladu sa životnom sredinom i potrebama lokalne zajednice.

Gordana Tiodorović je iskazala zadovoljstvo prisustvom ovom skupu i aktivnim učešćem Ministarstva privrede i nadležnih institucija infrastrukture kvaliteta u oblasti standardizacije, akreditacije, metrologije i ocenjivanja usaglašenosti, što – kako je rekla, potvrđuje dalje jačanje ovih institucija i njihove komunikacije sa predstavnicima kompanija, univerzitetske i naučne javnosti i osvrnula se na aktivnosti PKS u oblasti kvaliteta.

Što se tiče Privredne komore Srbije, ona je već godinama unazad aktivni učesnik i promoter kvaliteta i njegovih osnovnih vrednosti, učestvujući u javnim raspravama prilikom donošenja strateških dokumenata i zakona, organizovanjem informativnih i edukativnih sadržaja namenjenih privrednim subjektima, učestvovanjem u radu nacionalnih komisija za standarde, ponudom novih sadržaja i usluga na svom portalu, promocijom korporativnog upravljanja, društvenog odgovornosti i održivog poslovanja.

– Nedavno je završen i proces resertifikacije našeg sistema menadžmenta kvalitetom, prema zahtevima najnovije verzije standarda ISO 9001:2015 – rekla je na kraju svog obraćanja *Gordana Tiodorović*.

Perica Turković

ZNAČAJNA SARADNJA INSTITUCIJA I ASOCIJACIJA INFRASTRUKTURE KVALITETA

Prof. dr Zoran Punoševac, predsednik Asocijacije za kvalitet i standardizaciju Srbije – AKSS, pozdravio je prisutne u ime AKSS i predsednika Unije poslodavaca Srbije – *Miloša Nenezića*. On je ovom prilikom najavio jubilarni – 20. po redu skup: *Sistem kvaliteta, uslov za uspešno poslovanje i konkurentnost*, koji će se novembra meseca održati na Kopaoniku. U okviru obeležavanja ovog jubileja, biće održane još tri konferencije: *Po savjet na savjetovanje* (Centar za kvalitet, Crna Gora); *Festival kvaliteta* (Centar za kvalitet, Kragujevac); *Q-FEST – Republika Srpska*.

Pored poziva za skup na Kopaoniku, gospodin *Punoševac* je pozvao zainteresovane i na 19. međunarodni sipozij o kvaliteti: *Kvaliteta kao razvojni koncept*, koji se od 21. do 23. marta održava u Republici Hrvatskoj, na Plitvičkim jezerima, u organizaciji partnerske organizacije – Hrvatskog društva menadžera kvalitete:

Prof. dr Zdravko Krivokapić, Centar za kvalitet Mašinskog fakulteta u Podgorici, pozdravio je prisutne, iskazujući "čast onima koji nas okupljaju". Uvek posebno nadahnut, on je Nedelju kvaliteta –kojom u Beogradu počinju skupovi u godini, nazvao osvitom kvaliteta, čiji se godišnji

ciklus završava naučnostručnim skupom AKSS na Kopaoniku.

U ime Direkcije za mere i dragocene metale i svoje lično ime, učesnike *Nedelje kvaliteta 2018*, pozdravio je v.d. direktor ove institucije *Čedomir Belić*.

Gospodin *Belić* je podsetio da Direkcija za mere i dragocene metale, kao vodeća metrološka institucija u Republici Srbiji i predstavnik Srbije u međunarodnim metrološkim organizacijama, prati aktuelnosti u svetskom metrološkom sistemu.

Tako je krajem prethodne, 2017. godine, od strane Međunarodnog komiteta za tegove i mere, usvojena rezolucija kojom se preporučuje redefinicija četiri osnovne jedinice Međunarodnog sistema jedinica (kilograma, ampera, kelvina i mola), koje će zvanično stupiti na snagu na Svetski dan metrologije – 20. maja 2019. godine.

Paralelno sa tim, prethodne godine doneti su brojni svetski i upravljajući standardi, među kojima je možda najinteresantniji i dugo očekivani – novi standard za akreditovane laboratorije SRPS ISO 17025.

– Sve ove pomenute promene predstavljaju značajan korak za ceo svet merenja i imaju veliki uticaj na sve nas ovde prisutne. Zato je važno da i ubuduće, nastavimo da razmenjujemo iskustva i primere dobre prakse, jer ćemo samo zajedničkom saradnjom nastaviti da ostvarujemo dobre poslovne rezultate i unapređujemo infrastrukturu kvaliteta Republike Srbije – rekao je, između ostalog, direktor DMDM *Čedomir Belić*.

U ime Instituta za standardizaciju Crne Gore, prisutne je pozdravio i poželio im uspešan rad gospodin *Perica Turković*, direktor Instituta.

Tatjana Bojanić, v.d. direktor Instituta za standardizaciju Srbije, uz želje za srećan i uspešan rad savetovanja, navela je nekoliko stvari koje su obeležile prethodnu godinu, u nekoliko reči: *saradnja, komunikacija, edukacija, promocija i digitalizacija*. Na rad Instituta, značajno je uticala saradnja u međunarodnim orga-

Tatjana Bojanić

nizacijama za standardizaciju, sklopjeni su sporazumi o poslovno tehničkoj saradnji, među kojima ističemo Sporazum ISS sa FQCE, izvršena je promocija identiteta novim znakom Instituta, urađen je promotivni film, koji je prikazan i ovom prilikom, nakon obraćanja gospođe Bojanić učesnicima skupa.

Gospodin Željko Medak, direktor Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine – BATA, uz želje za uspešan rad skupa, osvrnuo se na rad Instituta, naglašavajući važnost sertifikata BATA u celom svetu. Gospodin Medak je posebnu pažnju u svom govoru posvetio značajnoj saradnji njegove institucije sa Akreditacionim telom Srbije.

Dr Trpe Ristoski, direktor Instituta za standardizaciju Makedonije, uz pozdravni govor predstavio je aktivnosti Instituta, takođe naglašavajući dobru regionalnu saradnju i posebno saradnju sa ATS-om.

ATS: 20 GODINA POSTOJANJA I RADA, UZ DALJI RAZVOJ SISTEMA AKREDITACIJE U SRBIJI

Prof. dr Aco Janićijević, v.d. direktor Akreditacionog tela Srbije, pozdravio je učesnike Nedelje kvaliteta 2018, kao i goste iz okruženja, a zatim predstavio veliki broj aktivnosti ATS-a u prethodnom periodu, bitnih za zemlju, ali i "za inspiraciju da se pozivamo jedni na druge". Izlaganje je počeo pričom o 20 godina postojanja i rada ATS-a, od JUAT-a do današnjih dana. On je podsetio da je prvi predsednik JUAT-a bio emeritus, prof. dr Milan Perović, a članovi: dr Miloš Jelić, mr Zvonimir Paunković, Srećko Obradović i Slobodan Sotirov. Među brojnim značajnim aktivnostima u protekloj godini, navodimo konstituisanje novog Saveta Akreditacionog tela Srbije, sastavljenog od eminentnih naučnika i stručnjaka sa predsednikom dr Milošem Jelićem.

Gospodin Janićijević je upoznao prisutne sa strateškim zadacima ove naše ugledne institucije (održavanje kompe-

Prof. dr Aco Janićijević

tentnog, nepristrasnog i nezavisnog sistema akreditacije), dugoročnim ciljevima, strateškim aktivnostima i rezultatima ATS-a u 2017. godini. Predstavljeno je kolektivno ocenjivanje sa zaključkom iz Izveštaja tima ocenjivača EA, da ATS održava status potpisnika MLA sporazuma za određene oblasti akreditacije. Dalje su, između ostalog, izložene nove oblasti akreditacije, međunarodne aktivnosti, međunarodni projekti, saradnja sa zainteresovanim stranama, aktivnosti ATS-a u 2018. godini.

Iz detaljnog izlaganja prof. dr Aca Janićijevića, izdvajamo planirani rad ATS-a u 2018. godini: Održavanje potpisanih sporazuma (*uspešno potpisivanje EA MLA sporazuma*) uz potpunu primenu svih obavezujućih EA, ILAC i IAF dokumenata; Sprovođenje *politike promocije* potpisanih sporazuma (međunarodnih multilateralnih i *bilateralnih sa TOU iz regiona*) kroz promociju akreditacije i ekvivalenosti sistema akreditacije i pomoć organima državne uprave pri korišćenju sistema akreditacije; Efikasan završetak *akre-*

ditacije prvog PT provajdera prema standardu SRPS ISO/IEC 17043; Nastavak početih razvojnih aktivnosti za *akreditaciju verifikatora* (ISO 14065), kao i aktivnosti na razvoju akreditacije *medicinskih laboratorija, za ispitivanje uz pacijenta*, prema standardu SRPS EN ISO 15189 + SRPS EN ISO 22870 i akreditaciji forenzičkih laboratorija, prema standardima SRPS ISO/IEC 17025 I SRPS ISO/IEC 17020, akreditacije sertifikacionih tela koja *sertifikuju sisteme menadžmenta energijom ISO 50001 prema standardu SRPS ISO/IEC 17021-1+ ISO 50003*; Aktivnosti na tranziciji novih izdanja standarda i obavezujućih dokumenata: ISO/IEC 17011, ISO /IEC 17025, 17021-2:2016, 17021-3:2017...; Povećanje efikasnosti realizacije ponovnih i nadzornih ocenjivanja u skladu sa uspostavljenim planovima; *Povećanje broja ocenjivača i tehničkih eksperata; Povećanje kompetentnosti ocenjivača i stalno zaposlenih u ATS-u; Preispitivanje i unapređenje efikasnosti sistema menadžmenta ATS-a; Dalje unapređenje saradnje sa resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama za akreditaciju; Uspostavljanje operativne saradnje sa akreditacionim telima iz Regiona u skladu sa potpisanim sporazumima; Dalji razvoj sistema akreditacije u Republici Srbiji.*

AKTIVAN RAD NA UNAPREĐENJU SRPSKOG TEHNIČKOG ZAKONODAVSTVA

Aleksandar Starčević, pomoćnik ministra privrede, uputio je pozdrave prisutnima u ime ministra Gorana Kneževića, Sektora za kvalitet i bezbednost proizvoda i u svoje lično ime. On je izjavio da mu je drago što Nedelja kvaliteta okuplja brojne eksperte za kvalitet i konkurentnost iz zemlje i okruženja, sa ciljem razmene iskustava i uspešne prakse.

Izuzetna regionalna saradnja i rado viđeni učesnici na skupovima FQCE: Željko Medak, prof. dr Aco Janićijević i dr Trpe Ristoski

Radno predsedništvo u bloku praktičnih primera: Vladimir Trajković, Nataša Stojković (Carlsberg Srbija) i Nikola Rokvić (Naučni institut za veterinarstvo Srbije)

Kao i prethodnih godina, posebne pohvale učesnika savetovanja dobio je blok posvećen praktičnim primerima organizacija – apsolutnih pobednika na takmičenju za "Oskar kvaliteta", čiji su predstavnici izložili iskustva na primeni modela izvrsnosti u sopstvenoj sredini.

Liderstvo i primena standarda u naučnoistraživačkoj instituciji – bila je tema *prof.dr Miroslava Ćirkovića*, direktora Naučnog instituta za veterinarstvo Novi Sad (Apsolutni pobednik u kategoriji javnog sektora 2017. godine), dok je tema *Svetozara Eremića* iz Rafinerije nafte Pančevo, predstavnika NIS-a (Apsolutnog pobednika u kategoriji realnog sektora za "Oskar kvaliteta" 2017) bila: QMS, operativni menadžment sistem – put kontinualnog unapređenja.

Pored prošlogodišnjih prvonagrađenih, već tradicionalno na Nedelji kvaliteta sa uvek najnovijim primerom iz svoje prakse učestvuje Carlsberg Srbija, dobitnik Oskara kvaliteta 2008. Ove godine, tema je bila: Kotao na bio masu, a rad je izložila *Nataša Stojković*.

Prvi put na ovoj manifestaciji predstavljene su Specifičnosti vrednovanja performansi u zdravstvenim ustanovama Ministarstva odbrane Republike Srbije, kroz izlaganje *Jasmine Marković* – VMA. Veoma lepu prezentaciju iz oblasti kvaliteta i bezbednosti namirnica u prometu, imao je *Nikola Rokvić* iz Naučnog instituta za veterinarstvo Srbije, dok je *Čazim Alković* iz Crne Gore predstavio Senzorsku ocjenu kvaliteta u funkciji kategorizacije djevičanskih maslinovih ulja.

NOVI STANDARD IS 17025:2017

(posle 12 godina)

Trećeg dana savetovanja, održan je okrugli sto sa vrlo aktuelnom temom: NOVI STANDARD ISO 17025:2017 (posle 12 godina), čiji je uvodničar bila *Milica Jovčić* – ATS, a moderator *dr Miloš Jelić*, predsednik Stručnog saveta FQCE.

Nakon trogodišnjeg rada radne grupe (ISO CASKO Working Group 44), ISO je 30. novembra 2017. godine objavio treće izdanje standarda ISO/IEC 17025 (ISO/IEC 17025:2017).

Informacija o novom izdanju standarda objavljena je na sajtu Akreditacionog tela Srbije 4. decembra 2017. godine – prva od nekoliko informacija koje su u planu da budu upućene laboratorijama.

Na Nedelji kvaliteta 2018, *Milica Jovčić* je imala iscrpno i veoma detaljno izlaganje na temu ovog novog standarda, od razloga za reviziju do sprovođenja planiranih aktivnosti do krajnjeg roka važenja akreditacije prema SRPS ISO/IEC 17025:2005, a to je 30. novembar 2020. godine.

U razlozima za reviziju, s obzirom na promenu tržišnih uslova i tehnologija od objavljivanja drugog izdanja standarda 2005. godine, navedeno je: Usavršavanje strukture i sadržaja sa nedavno izmenjenim standardima – ISO/IEC 17000 i ISO 9001:2015; Veća fleksibilnost – fokusiranje na rezultate procesa, umesto na preskriptivne zahteve; Korišćenje

Milica Jovčić, uvodničar i dr Miloš Jelić, moderator okruglog stola

rečnika koji odražava postojeću praksu i tehnologiju.

U odnosu na prethodno izdanje, ISO/IEC 17025:2017 sadrži: Razmišljanje zasnovano na riziku; Veću fleksibilnost; Definiciju "laboratorije".

Što se tiče strukture, ona sadrži: 1) Predmet i područje primene; 2) Normativne reference; 3) Termini i definicije; 4) Opšti zahtevi; 5) Zahtevi za strukturu; 6) Zahtevi za resurse; 7) Zahtevi za proces; 8) Zahtevi za sistem menadžmenta.

U dokumentu 1) Predmet i područje primene, koji je primenljiv na sve organizacije koje obavljaju laboratorijske aktivnosti, dati su opšti zahtevi za kompetentnost, nepristrasnost i konzistentan rad laboratorija.

Svako od ovih poglavlja Milica Jovčić je – kao što smo već naveli, detaljno prezentirala, da bi na kraju rezimirala *Obim promena: Strukturne* – zahtev je ostao isti, ali se nalazi pod novom tačkom standarda; *Manje* – terminologija zahteva je promenjena, ali je suština ostala ista; *Veće* – promene koje zah-

tevuju od laboratorije da implementira novu, ili izmenjenu praksu; *Novi zahtevi* i koncepti, koji nisu bili u prethodnoj verziji standarda.

Gospođa Jovčić je rekla da će ATS u narednom periodu raditi na *harmonizaciji i kompetentnosti* zaposlenih, ocenjivača i eksperata, a očekuju se *pitanja, obuke, timski rad*.

Što se tiče *prelaznog perioda*, Rezolucija (ILAC Resolution GA 20.15) iz 2016. propisuje tri godine za primenu novog standarda, od datuma njegovog objavljivanja.

ISO i ILAC su izdali *zajedničko saopštenje* koje akreditovane laboratorije mogu pružiti korisnicima svojih usluga kao dokaz da su obe verzije standarda validne tokom trogodišnjeg procesa tranzicije (ovo saopštenje se može preuzeti sa linka koji se nalazi na sajtu ATS-a).

Na kraju izlaganja, data je *Opšta informacija* o prelasku na novi standard:

– Akreditovanim laboratorijama za ispitivanje i akreditovanim laboratorijama za etaloniranje biće omogućeno

da dokažu usaglašenost sa novim izdanjem standarda tokom redovnih nadzornih ocenjivanja, ili tokom ponovnog ocenjivanja. U izuzetnim slučajevima, na zahtev laboratorije koja prihvata dodatne troškove, prelazak na novo izdanje standarda može biti omogućeno tokom posebnog ocenjivanja, ali samo ukoliko ATS ima raspoložive resurse za takvo ocenjivanje i u terminima koji ne ugrožavaju vremenske rokove određene planom prelaska.

– *Sopstveni plan prelaska* na akreditaciju prema standardu SRPS ISO/IEC 17025:2017, laboratorije su bile u obavezi da dostave ATS-u do 1. marta 2018. godine. Kasni se u dostavi, ali – kako je prokomentarisao dr Jelić, ovo simbolično kašnjenje može da bude prostor za dodatna poboljšanja.

Planom aktivnosti ATS-a sa rokom za njihovo sprovođenje, dat je početak ocenjivanja prema novom izdanju standarda – 1. jul 2018. godine.

Učesnici diskusije, nakon izlaganja Milice Jovčić, interesovali su se za: Problematiku dostupnosti informacija o ispitnoj opremi i ispitnim laboratorijama; U kojoj laboratoriji može da se vrši ispitivanje opreme vezane za brodove; Organizovanje više seminara van Beograda, kako bi se omogućilo prisustvo većeg broja zainteresovanih za primenu novog standarda; Od kada se isključivo primenjuje novi standard...

Napominjemo da je – kao što je Planom predviđeno, početak ocenjivanja po novom standardu 1. jul 2018. godine, od 1. do 31. jula ocenjivanje može biti u skladu sa SRPS ISO/IEC 17025:2005 ili

SRPS ISO/IEC 17025:2017, dok će se od 1. avgusta 2019. vršiti isključivo prema novom standardu.

Učesnici i na Nedelji kvaliteta 2018. bili su studenti Fakulteta organizacionih nauka u Beogradu, na fotografiji sa direktorom ATS-a prof. dr Acom Janičevićem

ISS organizovao 48. plenarno zasedanje CEN TC 128/SC 3

Predstavnicima dvanaest evropskih zemalja prisustvovali su 48. plenarnom zasedanju evropskog potkomiteta za crepove od gline, CEN TC 128/SC 3, koje je održano 18. i 19. aprila 2018. godine u Institutu za standardizaciju Srbije.

Tokom dva dana trajanja zasedanja članovi potkomiteta radili su na završnoj pripremi nacrt standarda prEN 1304 koji je od velikog značaja za proizvođače crepova od gline prilikom stavljanja proizvoda na evropsko tržište. Delegaciju Srbije činili su članovi komisije za standarde KS U125, *Elementi za zidaenje i pokrivanje krovova: Jožef Balint (Potisje Kanjiža – Wienerberger), Marija Vrebalov (Polet IGK – Nexe crep), Miloš Vasić*

(Institut IMS) i *Jelena Skoković (ISS)*. Imajući u vidu veliki značaj standardizacije za razvoj privrede, učestvovanje srpskih eksperata u radu tehničkih komiteta evropskih organizacija za standardizaciju doprinosi osnaživanju nacionalne standardizacije i omogućava uspostavljanje kontakata sa ekspertima iz Evro-

pe, stvarajući na taj način bolje uslove za privredni rast.

Uspešnu realizaciju 48. plenarnog zasedanja CEN TC 128/SC 3, *Crepovi od gline*, pomogli su *Potisje Kanjiža – Wienerberger*, Institut za ispitivanje materijala – IMS, IGM Mladost – Leskovac i Polet IGK – Nexe crep.

Sastanak IEC radne grupe održan u Beogradu

Institut za standardizaciju Srbije je, 9. i 10. aprila 2018. godine, bio domaćin sastanka tri radne grupe Međunarodnog elektrotehničkog komiteta, koje pripadaju IEC/TC 32, Osigurači, odnosno njegovom potkomitetu SC 32B, Niskonaponski osigurači.

Pored redovnih periodičnih revizija standarda, jedna od tema na skupu bila je mogućnost i potreba bliže saradnje i rada na standardima iz oblasti koje pokrivaju međunarodni elektrotehnički komiteti, kao što su TC 121, *Niskonaponska rasklopna oprema i aparature*, TC 22, *Energetski pretvarači*, TC 64, *Električne instalacije niskog napona* i TC 9, *Električna vuča i primena na železnici*. ETI B d.o.o. je prepoznao značaj ovog stručnog skupa i dao svoj doprinos aktivnim učesćem u njegovoj organizaciji.

Sastanku je prisustvovalo 13 eksperata, uglavnom iz proizvodnje i razvoja, sledećih zemalja: Austrije, Velike Britanije, Indije, Japana, Nemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije i Češke Republike, kao i predstavnici komisije za standarde Instituta.

Standard SRPS ISO 45001: 2018 objavljen na srpskom jeziku

Standard SRPS ISO 45001: 2018 pruža privredi, industriji, kao i drugim zainteresovanim stranama, korisne smernice za poboljšavanje bezbednosti radnika u zemljama širom sveta. Zbog svoje jednostavne i jasne strukture, lako se koristi i može se primeniti i za fabričke i za proizvodne objekte, bez obzira na njihovu lokaciju.

S obzirom na to da je SRPS ISO 45001 projektovan tako da se može integrisati sa drugim standardima za sisteme menadžmenta, obezbeđujući visok nivo kompatibilnosti sa novim verzijama SRPS ISO 9001 (menadžment kvaliteta) i SRPS ISO 14001 (menadžment

životnom sredinom), preduzeća koja već primenjuju neki od ovih standarda neće imati problema ukoliko odluče da rade i prema SRPS ISO 45001.

Standard SRPS ISO 45001 zamenice OHSAS 18001, a organizacije koje su već sertifikovane prema OHSAS 18001 ima-

će tri godine da pređu na novi SRPS ISO 45001, iako sertifikacija usaglašenosti sa SRPS ISO 45001 nije zahtev standarda.

SRPS ISO 45001:2018 može se nabaviti u prodavnici Instituta za standardizaciju Srbije po ceni od 5.666 dinara.

(Izvor: ISS)

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

U organizaciji Privredne komore Srbije i u saradnji sa Ministarstvom privrede, Institutom za standardizaciju Srbije, Razvojnoum agencijom Srbije i uz podršku Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ), privrednici sa područja Kragujevca, Kraljeva, Užica i Valjeva imali su priliku da se upoznaju sa uslovima i procedurama dolaska do CE ili Srpskog znaka usaglašenosti za mašine, električne i elektronske uređaje.

Predstavnici Privredne komore Srbije – *Dušan Stokić* i *Ana Raičević*, članovi PKS Tima za CE znak, predstavili su alate koje je razvila PKS, kao pomoć i podršku proizvođačima, izvoznicima, uvoznicima i distributerima u dokazivanju da je njihov proizvod bezbedan za krajnjeg korisnika i da se može plasirati na domaće i/ili EU tržište. Predstavljena je „Baza znanja“ o CE znaku sa svim informacijama, podacima i procedurama o tome šta proizvođač mora da ispuni da bi stekao pravo da postavi znak usaglašenosti. Izvršena je demonstracija on-line CE aplikacije/upitnika „Proverite vaš proizvod“, koji je razvila PKS i koja korisniku omogućava da brzo i lakom proverom proceni koji se tehnički propisi odnose na njegov proizvod, koje harmonizovane standarde primeniti, koja su nadležna imenovana ili notifikovana tela za određene postupke i dr.

Predstavnik Ministarstva privrede, Sektora za kvalitet i bezbednost proizvoda, *Zoran Bakić*, prezentovao je najznačajnije elemente srpskih pravilnika koji se odnose na mašine, niskonaponsku opremu i elektromagnetsku kompatibilnost, sa konkretnim primerima iz prakse privrede. *Radiša Knežević*, predstavnik Instituta za standardizaciju Sr-

Obuka za mala i srednja preduzeća o CE znaku

Jednodnevna obuka za mala i srednja preduzeća o plasmanu proizvoda koji podležu CE ili Srpskom znaku usaglašenosti za mašine, električne i elektronske uređaje, održana je 11. aprila u Kragujevcu u Regionalnoj privrednoj komori.

Obuka je organizovana za privrednike iz regiona Kragujevca, Kraljeva, Užica i Valjeva. Više o tome, od *mr Dušana Stokića*, Privredna komora Srbije.

Radiša Kovačević – ISS i mr Dušan Stokić – PKS

bije, govorio je o značaju standarda i standardizacije za privredu, o uključivanju privrednika u rad tehničkih Komisija pri Institutu, kao i o primeni harmonizovanih standarda koje pozivaju direktive novog pristupa.

Predstavnice Razvojne agencije Srbije, *Katarina Aksentijević* i *Dragana Martinović*, prezentovale su programe podrške malim i srednjim preduzećima u

postupcima pripreme za certifikaciju proizvoda, procesa i sistema menadžmenta, uključujući i podršku za uvođenje CE znaka prilikom izvoza robe.

Više od 40 privrednika je aktivno učestvovalo u diskusiji koja je usledila i ocenjeno je da je za njih od izuzetnog značaja da se održavaju ovakve obuke, koje doprinose podizanju konkurentnosti i izvoznih aktivnosti.

Radno predsedništvo iz prvog dela obuke (sleva): Mr Dušan Stokić i Ana Raičević – PKS, Zoran Bakić – Ministarstvo privrede i Saša Čurčić (stoji) – RPK Kragujevac